

דף לג.

עין משפט א.

אור"ח סימן תקב פעיף א

עיין לעיל דף לב. עין משפט ג

אור"ח סימן שטו פעיף ו

ז. כשמסדר חביות זו על גבי זו ואחת על גבי שתיים, יש לאחוז בידו העליונה ואח"כ מביא התחתונות מתחתיה אבל לא יסדר התחתונות ואח"כ העליונה מעליה דהוי עשיית אהל א.

עין משפט ב.

אור"ח סימן שטו פעיף ג

ד. מטה שיש לה מסגרת המשמשת כרגלים אסור להניח המסגרת תחלה ואח"כ הקרש המשמש כמטה דהוי אהל ב, אלא יחזיק הקרש באויר ואח"כ המסגרת ג. אבל כשהרגלים הם עמודים לד' פינות המטה, וכן

א. הגם דקיי"ל דדבר שאין מתכוין מותר מ"מ כאן הרי מתכוין לעשות חריץ ביניהם, מ"א ס"ק ט'. וצורך האויר שביניהם כדי שלא יתעפשו.

ב. ואע"ג דקיי"ל כר"ש דאמר דבר שאין מתכוין מותר, כתבו התוס' והרא"ש דנראה שבזה גם ר"ש מודה דמה שאמר ר"ש היינו כגון שעושה דבר ואין מתכוין לעשותו, אבל כאן הרי הוא עושה מה שמתכוין לעשות, ואפי' שאינו מתכוין לבנין, מ"מ מתכוין הוא לעשות דבר הדומה לבנין ואסרוהו חכמים גזירה משום בנין, ב"י.

ותיבה רחבה שיש עליה כפורת אם אינה קבועה בצירים אסור להניחה עליה בשבת דאינה קבועה ואינה עשויה אלא לפתח בעלמא ואסור מ"א ס"ק י"ג, אבל הט"ז בסוף סימן זה כתב כיון שכיסוי זה מיוחד לכך לא הוי כעושה אהל. כה"ח אות ל"א.

ו. ואין איסור אהל אלא כשהמחיצות גבוהות עשרה טפחים או מגיעות עד פחות מג' טפחים מהארץ דהוי לבוד והם עצמם ז' טפחים, אבל בפחות מזה אין בזה איסור אהל כ"כ בתו"ש אות יו"ד, אך בב"י לא נזכר יו"ד טפחים וכך היא בתוס' שבת קל"ח ע"ב דאפי' אין בגבהן עשרה אסור. כה"ח אות ל"ב.

ג. ואם יש רק ב' מחיצות למטה ולא ד' אסור דהאויר משמש לנעלים אבל בשולחן שאין האויר משמש לשום דבר מותר. ט"ז ס"ק ד'.

לשולחן מותר ד' בכל אופן שאין זה אהל ה'.

עין משפט ג.

או"ח סימן תקז סעיף ג.

ג. אסור ליקח עץ י' מבין העצים לחתות בו האש דהוי ליה מתקן מנא.

עין משפט ד.

או"ח סימן תקא סעיף ג.

ד. אין מביאין עצים מן השדה ביו"ט ז' אפי' היו מכונסים שם מערב יו"ט ח', אבל מביאין מהמכונסים שברשות היחיד אפי' היתה מוקפת שלא לשם דירה, והוא שתהיה בתוך תחום שבת דאם לאו הכי זה מוקצה.

ד. אפי' משתמש באויר שמתחתיו, כה"ח אות ל"ד. י"א דאינו אסור משום אהל אלא כשצריך האויר שמתחתיו כ"כ רי"ו בנתיב י"ג ח"ד וי"א דהכל תלוי במחיצות אע"פ שא"צ לאויר, וכך משמע מהרא"ש בפ"ד דביצה, ודעת השו"ע נראה דמצריך שניהם כמו הר"ן והתוס' וכ"כ הא"ר באות ו', כה"ח אות ל"ה.

ה. דאין אהל בלא מחיצות, ואף דמחצלת אסורה בלא מחיצות כמו שכתב בסעיף ב' התם הוי בנין חשוב וגם עיקר כוונתו לעשות אהל לצל, אבל בבנין עראי לא מקרי אהל בלא מחיצות.

וגם ברגלי השולחן והמטה כשהם אינם מחיצות דמותר היינו ברפויים אבל אם צריך להדקם ולתקוע אותם בחוזק אסור משום בנין וכמ"ש בסי' שי"ג סעיף ו'.

ו. אפי' הוא עץ יבש וראוי להסיק בו. מ"ב אות י"ד. ודוקא לברור עץ דק וראוי לחתות בו דנראה כמתקן, אבל ליטול עץ סתם בלא ברירה י"ל דמותר. כה"ח אות כ"ג מא"א.

ז. וה"ה דאסור לקחת עץ לעשות ממנו בריח לדלת ביו"ט דהו"ל ג"כ מתקן מנא. ט"ז ס"ק ד', ומ"ב אות ט"ו, אפי' בעצים שמוכנים להסקה.

ז. מימרא דשמואל בביצה ל"א, ופי' רש"י שם הטעם משום מוקצה, והר"ן כתב ד"א משום מעמר דמגבב משום מעמר, וגם לדעת המתירין מוקצה ביו"ט יש להחמיר ע"פ טעם הר"ן. כה"ח אות ט"ו.

ח. משום דהוי כעובדין דחול לילך לשדה להביא עצים לביתו, ועוד מפני החשד שיאמרו לצורך מחר הוא מביא כדרך שהולכים לשדה להביא לכמה ימים. מ"ב אות י"א.

בשדה רשאי לגבב ממה שלפניו ט ומדליקם שם.

עין משפט ה. או"ה סימן תקב פעיף א

א. אין מוציאין אש ביו"ט י לא מן העצים ולא מן האבנים ולא מן העפר כ ולא מן המים ל, ואין עושין פחמין מ ואין נופחין במפוח נ בשפופרת, ונהגו היתר במפוח של בעלי בתים ע"י שינוי שמהפכן.

הגה: מותר לכסות האש בכלי ע"מ לשמור האש או בעפר מוכן אם אינו מכבה

ט. וכגון שהיה דעתו עליהם מערב יו"ט, שלא יהיו מוקצה לדעת השו"ע דאסור מוקצה ביו"ט.

י. ממשנה ביצה ל"ג, והטעם משום דמוליד ביו"ט, וכתב הרמב"ם בריש פ"ד שלא הותר ביו"ט אלא להבעיר מאש מצויה אבל להמציא אש אסור כיון שאפשר להמציא אותה מערב יו"ט.

י"א וכתב המ"מ שם דאם עבר והוציא אש ביו"ט מותר להשתמש בה, והביאו דבריו הב"י והב"ח. מ"א ס"ק א', אבל הט"ז חולק ואסר גם התבשיל שנתבשל בו דדינו כמבשל בשבת, והא"ר והברכי יוסף כתבו לדחות דברי הט"ז. מ"ב אות ד', וכה"ח אות א'.

כ. קרקע קשה מרש"י ביצה ל"ג ע"א.

ל. שנותנים מים בכלי זכוכית לבנה ושם אותו בשמש וכשהשמש חם מאוד והזכוכית מוציאה שלהבת ומביאין נעורת ונוגעין בזכוכית והיא בוערת. כ"כ רש"י שם והר"ן. מ"א ס"ק ג'.

י"ב וכן אסור להוציא האש מגפרורים, כך העלה בכתב סופר או"ח סי' ס"ז, וכן ברב פעלים ח"ב סי' כ"ח. וכה"ח אות ו'. וסיים שם דמותר ליגע בגפרורים ובגחלת בוערת וגם עוממת ע"ש.

מ. כתב רש"י בביצה ל"ב ע"א משום שעושה כלי לצורפי זהב, והר"ן כתב הטעם משום מכבה. ב"י, ומ"א ס"ק ג'.

נ. דהוי כאומן שעושה מלאכה, כ"כ רש"י בביצה ל"ד ע"א. ומותר להגביה האש בגז לצורך אוכל נפש או לצורך אחר, אבל להנמיך הגז יש דעות בזה לצורך המאכל. ועיין במ"ב ס"ק י'. והמקילים יש להם על מי לסמוך. ובאור לציון כתב דיש להזהר ולהחמיר בזה.

אותה ^ט, ודוקא לצורך יו"ט ראשון ^ע אבל לצורך יו"ט שני אסור ^פ.

א. ב. העושה מדורה ביו"ט כשהוא מסדר העצים אינו עושה אותם מסודרים זה על זה שנראה כבונה ^ז, אלא שופך העצים בעירכוב או עורך אותם בשינוי שמתחיל מלמעלה ואח"כ מניח עץ תחתיו וכן על זה הדרך עד שמגיע למטה לארץ, וכן אוהז הקדירה ומכניס האבנים תחתיה, וכן המטה אוהז הקרש למעלה ומכניס הרגלים מתחתיו. גם ביצים לא יעמיד אותם כמו מגדל אלא ישנה ויתחיל מלמעלה למטה, וכן כל כיוצא בזה.

הגה: מותר להושיב שלחן שלנו על רגליו ואין בזה משום בנין.

ו"א אפי' ביש לו דפנות המגיעות לארץ, כל זמן שלא צריך לאויר שתחתיו מותר.

ט. הגם שמוכרח הוא שיתכבה אם שמים עפר על הגחלים, י"ל דכאן אינו מוכרח שיכבה כיון דנעשה אפר על הגחלים למעלה ובא להוסיף עוד עפר כדי שישמרו הגחלים שלמטה.

ו. ומותר לכסות האש באופן שלא יהיה פסיק רישיה דאז אסור אפי' במתכוון בכיבוי לצורך אוכל נפש למחר, אבל כיבוי לצורך אוכל נפש בשביל תיקון האוכל ביו"ט אין איסור דהרי צולין בשר ע"ג גחלים ושם הכיבוי בשעת תיקון המאכל ומותר. וכמ"ש המ"א בסי' תק"ז ס"ק ח'. והיש"ש כתב דאפי' מכבהו מותר דדבר שאין מתכוון וגם מלאכה שאינה צריכה לגופה.

ע. כגון שמכסה בלילה האש לצורך מחר, ובשחרית לצורך הצהריים, אבל לא יכסה ביום לצורך הלילה שאח"כ.

פ. אפי' בשני ימים טובים של ר"ה שקדושה אחת הם אינו אלא להחמיר, אבל לא להקל. כה"ח אות י"ז.

צ. ואינו אסור אלא מדרבנן שגזרו על בנין עראי משום בנין קבוע, ורש"י בביצה דף ל"ג ע"א פירש דכל זה לר"י דס"ל דדבר שאינו מתכוון אסור, אבל לר"ש דס"ל מותר גם בדין זה מותר, אבל לדעת התוס' גם לר"ש אסור כיון שמתכוון כאן לעשות מה שהוא עושה, וכ"כ הרא"ש, וכך דעת השו"ע דס"ל כהרא"ש והתוס'.

ו. ואינו אסור אלא בצריך האויר שלמטה כעין קדירה, אבל בלא צריך האויר אין איסור בזה. וכ"כ הר"ן והרשב"א.

עין משפט ו.

אור"ח סימן תקח פעיף א

א. אין מלכנים הרעפים ^ק ביו"ט כדי לצלות עליהם, מפני שמחזקן ע"י זה ^ר.

ואין שוברין החרס ולא חותכין הנייר כדי לצלות עליהם, ואין מחלקים הקנה ^ש כדי לעשות ממנו שפוד לצלות בו.

דף לג:

עין משפט א.

אור"ח סימן שכב פעיף ד

ה. ד. קש או תבן שהם מאכלי בהמה אין בהם משום תיקון כלי ^ה וע"כ מותר לקטום אפי' בסכין מהם ולחצוץ בו שיניו, אבל קיסם שאינו אוכל בהמה אפי' ליטלו כדי לחצוץ בו שיניו אסור ^א.

אור"ח סימן תקיט פעיף ד

ה. ד. לקטום קש או קיסם או תבן או עצי בשמים דינם ביו"ט כמו בשבת ^ב, בסי' שכ"ב פעיף ד'.

ק. כ"כ בב"י נוסחת הרמב"ם, מ"א ס"ק א'. ולא "אבנים".

ר. דבהיסק ראשון מתחזקים, וא"כ דוקא ברעפים חדשים, אבל הט"ז בס"ק א' כתב אפי' ישנים אסור.

ש. דהוי תיקון כלי ביו"ט.

ת. רמב"ם פ' י"א הלכה ח', והטעם דדבר המוכן למאכל בהמה מוכן הוא לכל הצורך, פרישה.

ו. ודוקא כשעושה מהמאכל כלי אין בו מתקן מנא, אבל אם לוקח חתיכת לפת או פרי אחר וחותרו כדי לסתום פי נקב בכלי זה יש איסור מחתך ואיסור תיקון כלי, ח"א כלל ל"ו אות ג'.

א. מרש"י ביצה ל"ג ע"ב, מ"מ אם תיקנו והכינו לכך מותר וע"כ טוב להכין חתיכות חוט מהמיוחד לנקות בין שיניו מע"ש.

ב. ו. דאם הוא אוכל בהמה אין בו משום תיקון כלי אבל בלא ראוי למאכל בהמה אסור, ע"ש.

עין משפט ב.

או"ח סימן שכב סעיף ה

ה. מותר לטלטל עצי בשמים להריח בהם ^ג ולהניף בהם לחולה ^ד, וכן מוללם להריח בהם ^ה בין קשים בין רכים.

עין משפט ג.

או"ח סימן שיד סעיף א

א. אין בנין וסתירה בכלים ^ו, והיינו מה שאינו בנין גמור וסתירה גמורה אבל בנין וסתירה גמורה שייך אף בכלים, וע"כ חבית שאינה מחזקת ארבעים סאה ^ז שנשברה ודיבק שבריה בזפת יכול לשוברה בשבת ליקח מה שבתוכה דאין זה סתירה גמורה, אבל לא יכוין לעשות בה נקב יפה שיהיה לפתח דא"כ אסור מצד מתקן מנא.

ב. אם החבית שלמה אסור לשברה דהוי סתירה גמורה ^ח, אפי' בענין שאינו עושה כלי, ואפי' נקב בעלמא אסור לנקוב בה, וגם להרחיב נקב שבה אסור ^ט.

ג. אפי' עץ קשה מותר לשבור מהתלוש כדי להריח בו. מ"מ קוטמו רק ביד ולא בכלי ודלא כהט"ז שהתיר גם בכלי, כה"ח אות כ'.

ומותר לקטום גם בכדי לתת לחבירו ולא דוקא להריח בו. כה"ח אות כ"א. וה"ה לתלוש זמורות קטנים של ענבים לתת לפני האורחים.

ד. וה"ה לבריא אלא דאורחא דמילתא נקט, מ"א ס"ק ה'.

ה. ודוקא להוסיף ריח אבל להוליד ריח אסור כמ"ש בסי' תקי"א, ועיין שם בכה"ח מש"כ.
ו. שבת קכ"ב וכרבא.

ז. זו תוספת מדברי הרמ"א דמחמיר ובעינן תרתי לטיבותא אך דעת השו"ע אפי' במחזקת מ' סאה אם דיבק שבריה אין בזה סתירה. כה"ח אות ב'. ולדעת הרמ"א אם מחזקת מ' סאה אפי' דיבק שבריה בזפת אסור לשברה משום סותר אהל.

ח. ועיין בכה"ח אות ה' דדעת הרמב"ם ועוד להתיר ובלבד שלא יעשה אותה עי"ז כלי דאז הו"ל מכה בפטיש.

ט. העושה חור בכותל כדי לשים שם יתד לתלות בו, בעשיית החור כבר חייב משום בונה, מגמ' שבת ק"ג ע"א ורש"י שם, כה"ח אות י"ב.

הגה: ובלבד שיתכוין להרחיב הנקב י.

א. ג. היה סכין תקוע מע"ש בחבית מותר להוציאו כ ולהכניסו שאינו מתכוין להוסיף.

הגה: ודוקא שהוציאו פעם אחת מבעוד יום, אבל בלי זה הוה ליה פסיק רישיה שעושה פתח ונקב לחבית.

עין משפט ד. או"ח סימן שכב סעיף ד

ד. קש או תבן שהם מאכלי בהמה אין בהם משום תיקון כלי ל וע"כ מותר לקטום אפי' בסכין מהם ולחצוץ בו שיניו, אבל קיסם שאינו אוכל בהמה אפי' ליטלו כדי לחצוץ בו שיניו אסור מ.

עין משפט ה. או"ח סימן שיד סעיף א

עיין לעיל עין משפט ג

י. וזה לדעת השו"ע אבל לדעת הרמ"א עצמו אפי' אינו מתכוין אסור משום פסיק רישיה כמבואר ברמ"א אח"כ בסכין שהיה תקוע מע"ש בחבית, כה"ח אות י"ג.

כ. ולדעת מר"ן השו"ע מותר אפי' היה תקוע בחוזק ולא הוציאו משם אפי' פעם אחת מבעוד יום ג"כ מותר הגם שזה פסיק רישיה כיון שעיקר איסורו מדרבנן ואינו מתכוין, אבל אם תקוע בדבר שמחובר לקרקע שיש בזה איסור תורה מודה מר"ן השו"ע דאסור להוציאו בשבת אם לא שהוציאו אותו כבר פעם אחת לפני שבת. ועיין בכה"ח אות י"ד.

ו לענין דינא בפסיק רישיה דניחא ליה באיסור דרבנן ואינו מתכוין דעת המ"א בס"ק ה' לאסור כדברי הרמ"א וכך היא דעת הא"ר והגר"א והגאון רע"א, ומ"מ במקום צורך אין לחוש להחמיר, ובפרט במקום שגם מקלקל, כה"ח אות י"ד, ועיין ביביע אומר ח"ד סי' ל"ד.

ל. רמב"ם פ' י"א הלכה ח', והטעם דדבר המוכן למאכל בהמה מוכן הוא לכל הצורך, פרישה.

ו ודוקא כשעושה מהמאכל כלי אין בו מתקן מנא, אבל אם לוקח חתיכת לפת או פרי אחר וחותרו כדי לסתום פי נקב בכלי זה יש איסור מחתך ואיסור תיקון כלי, ח"א כלל ל"ו אות ג'.

מ. מרש"י ביצה ל"ג ע"ב, מ"מ אם תיקנו והכינו לכך מותר וע"כ טוב להכין חתיכות חוט מהמיוחד לנקות בין שיניו מע"ש.